

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15630

Tarih : 22.12.2025

38414

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Basına yansıyan bilgiler ve sahada çalışan sivil toplum örgütlerinin uzun süredir dile getirdiği vakalar, Türkiye'de bulunan mülteci kadınların insan ticaretine, zorla evlendirmeye ve cinsel sömürüye maruz bırakıldığını; bu suçların bir kısmının dijital ağlar üzerinden organize edildiğini ortaya koymaktadır. Kadınların alıkonulduğu, satıldığı ya da zorla evlendirilerek görünmez kılındığı bu süreçlerde, devletin koruyucu ve destekleyici mekanizmalarının fiilen devreye girmediği görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi yaşam hakkını ve kişinin maddi-manevi bütünlüğünü güvence altına almaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), kadına yönelik şiddet ve sömürünün önlenmesini, mağdurların korunmasını ve desteklenmesini devletin pozitif yükümlülüğü olarak tanımlamaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmiş olunması, bu alandaki anayasal ve uluslararası sorumlulukları ortadan kaldırmamaktadır. Ayrıca Birleşmiş Milletler İnsan Ticaretine İlişkin Palermo Protokolü, insan ticareti mağdurlarına barınma, psikososyal destek, sağlık ve hukuki yardım sağlanmasını açık bir yükümlülük olarak düzenlemektedir.

Buna rağmen, mülteci kadınların kadın sığınaklarına erişimde ciddi engellerle karşılaştığı; dil bariyeri, statü belirsizliği ve idari uygulamalar nedeniyle koruma mekanizmalarının dışında bırakıldığı bilinmektedir. Şiddet ve insan ticareti mağduru kadınların önemli bir bölümünün, "aile bütünlüğü", "evlilik" ya da "kültürel hassasiyet" gerekçeleriyle birey olarak değil, aile içinde tanımlandığı; bu yaklaşımın kadınların maruz kaldığı ağır suçları görünmez kıldığı görülmektedir.

Sahadaki vakalar, mülteci kadınların sınır dışı edilme korkusu, misilleme tehdidi ve güvencesiz yaşam koşulları nedeniyle başvuru yapamadığını; başvuru yaptıklarında ise yeterli barınma, psikososyal destek ve uzun vadeli koruma sağlanmadığını göstermektedir. Bu durum, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın koruyucu sosyal politika üretme yükümlülüğünün fiilen yerine getirilmediğine işaret etmektedir.

Bu bağlamda:

1. Son beş yıl içinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na insan ticareti, zorla evlendirme veya cinsel sömürü mağduru olarak başvuran mülteci kadın sayısı kaçtır?
2. Bu başvuruların kaç kadın sığınaklarına veya güvenli barınma alanlarına yönlendirilmiştir; kaç çeşitli gerekçelerle reddedilmiştir?
3. Mülteci kadınların kadın sığınaklarına erişiminin fiilen engellendiği yönündeki yaygın tespitler karşısında, Bakanlığınız bu engelleri kaldırmak için hangi somut adımları atmıştır?
4. İnsan ticareti mağduru olduğu yönünde güçlü emareler bulunan kadınlara yönelik özel, çok dilli ve travma bilgili psikososyal destek mekanizmaları bulunmakta mıdır?
5. Kadınların zorla evlendirilmesinin ya da evlilik adı altında alıkonulmasının bir şiddet ve insan ticareti biçimi olduğu kabul edilmekte midir? Bu yönde saha personeline verilmiş bağlayıcı bir talimat veya eğitim programı mevcut mudur?
6. Bakanlığınızın kadınları birey olarak değil, "aile bütünlüğü" ve "evlilik" ekseninde tanımlayan politik yaklaşımı; mülteci kadınların zorla evlendirme, alıkoyma ve insan ticareti gibi ağır şiddet biçimlerine maruz bırakılmasını görünmez kılmakta ve fiilen korumasız bırakmaktadır. Bu yaklaşımın insan ticaretiyle mücadeleyi zayıflattığı tespitini kabul ediyor musunuz? Bu politik çerçeveden vazgeçilecek midir?
7. İnsan ticareti mağduru mülteci kadınların, sınır dışı edilme korkusu yaşamadan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na başvurabilmesi için hangi güvence mekanizmaları işletilmektedir?
8. Bakanlığınız ile kolluk ve yargı birimleri arasında, insan ticareti mağduru kadınların korunmasına yönelik etkin bir yönlendirme ve takip sistemi bulunmakta mıdır?
9. Kadın ticareti ve zorla evlendirme vakalarında, mağdur kadınların güvenli barınma ve destek süreçlerinden çıktıktan sonra izlenmesine yönelik bir mekanizma mevcut mudur?